

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani 3. septembra 1884.

O b s e g : Kmetijskih razdelkov pokrajinska razstava v Krškem. — Reja prascev brez matere. — Kmetijske novice in izkušnje. — C. k. kmetijska družba kranjska. — Razjasnilne opombe vladine k načrtu postave odedinskih naredbah pri kmetijskih domačijah srednje velikosti. (Dalje.) — Trgovinska in obrtna zbornica. (Dalje.) — Deželni zbor hrvatski. — Noč pred sv. Dnevom. (Dalje.) — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Kmetijskih pridelkov pokrajinska razstava v Krškem.

Visoko c. kr. ministerstvo poljedelstva je odobrilo z odlokom dne 26. julija t. l., števil. 7749, nameravano pokrajinsko razstavo kmetijskih pridelkov v Krškem, združeno z ogledovanjem goveje živine in z delitvijo premij za konje.

Razstava bode v prostorih meščanske šole. Prične se z 28. septembrom t. l. in se zaključi na dan 3. oktobra z razdelitvijo premij.

Ogledovanje goveje živine bode 1. oktobra in delitev premij za konje 2. oktobra na prostoru pred meščansko šolo. Gledé teh razstav izdala bode c. kr. kmetijska družba še poseben razglas.

Za pokrajinsko razstavo je dovolilo visoko c. kr. ministerstvo poljedelstva za premije 6 srebrnih in 16 bronastih državnih medalij, visoki deželni odbor pa 200 gold., in sicer:

A. Za najboljšo zbirko domačih poljskih pridelkov:

1 srebrna, 1 bronasta medalija, 1 premija v denarjih 10 gold., 2 premiji v denarjih po 5 gold.

1 premija v denarjih 5 gold. za najlepši letni ali pa zimski lan s predivom.

B. Vinarstvo, sadjarstvo in vrtnarstvo:

1. Za najboljšo zbirko svežega namiznega in družega sadja:

1 srebrna, 1 bronasta medalija, 1 premija v denarjih 10 gold., 1 premija v denarjih 5 gold.

1 premija v denarjih 5 gold. za najbogatejšo zbirko vrtnih divjakov in požlahtnjenih enoletnih sadnih drevesec.

2. Za najbogatejšo zbirko žlahtnejše zelenjave:

1 bronasta medalija, 2 premiji v denarjih po 5 gold.

3. Za najboljšo in najbogatejšo zbirko pravilno poimenovanega grozdja:

1 srebrna, 2 bronasti svetinji, 1 premija v denarjih 10 gold., 3 premije v denarjih po 5 gold.

2 premiji po 5 gold. za najboljši razstavi šolskih vrtov.

4. Za najboljšo zbirko brezdimno posušenega sadja:
1 srebrna, 1 bronasta medalija, 1 premija v denarjih 5 gold.

5. Za najboljši prunele (olupljene češplje):
1 bronasta svetinja.

6. Za najbogatejšo zbirko žlahtnih namiznih vin lastnega pridelka:

1 srebrna, 2 bronasti svetinji, 1 premija v denarjih 10 gold., 2 premiji v denarjih po 5 gold.

Za najboljše črno vino:

1 bronasta svetinja, 1 premija v denarjih 10 gold., 2 premiji v denarjih po 5 gold.

Za najboljše rudečkasto vino:

2 premiji v denarjih po 5 gold.

7. Za najboljši vinski jesih:

1 bronasta medalija, 1 premija v denarjih 5 gold.

Za najboljše vino iz sadja:

1 bronasta medalija.

Za najboljši cviček (patoka):

1 premija v denarjih 5 gold.

Za najboljši med v satovji:

1 bronasta svetinja, 2 premiji v denarjih po 5 gold.

Za sadjarsko, vinarsko in vrtnarsko orodje, če so isto razstavili izdelatelji sami:

1 srebrna, 2 bronasti svetinji, 2 premiji v denarjih po 5 gold.

Za izdelatelje najboljših in poleg tega najcenejših grozdnih tlačilnic (mlinov):

1 bronasta svetinja, 1 premija v denarjih 10 gold., 1 premija v denarjih 5 gold.

Za izdelatelje najboljših in najlepših vinskih škafov in brent:

2 premiji v denarjih po 5 gold.

Gledé kmetijskih pridelkov se zamorejo samo Dolenjci poganjati za pridobitev premij, gledé poljedelskih strojev in kmetijskega orodja, pa tudi vsakateri drugi.

Gledé izvirnih pridelkov naj se po možnosti razstavi cela rastlina, pri lanu in konoplji pa cela rastlina s predivom.

Prosi se tudi za podatke o tleh, o legi in obnebnih razmerah, na kar se bode oziralo pri razdelitvi premij.

Pri prodajnih predmetih naj se ob enem navede tudi kupna cena.

Grozdje se sme razstavljati le brez listov in vejic.

Od vin, jesiha in tropinovca razstavljati se sme le po najmanj dve butilji (steklenici) vsake vrste. Poleg tega se mora pri vinu navajati leto, vrsta grozdja, vinska gora, kakovost zemlje, povprečni letni donesek in pri rudečkastem vinu, če je isto prirejeno iz domačega in kake vrste grozdja, ali če je isto pobarvano s črnim vinom ali tropinam črnine.

Premije se bodo delile samo za vina domačega pridelka ter se mora pri oglaševanju predložiti dotično potrjenje od županstva.

Razstavljeni predmeti so lastnina dotičnega razstavljavca in se bodo istemu izročili po končani razstavi.

Predmeti za razstavo se morajo brez stroškov izročiti razstavnemu odboru, in sicer na mestu razstave; ravno tako se mora na svoje lastne stroške po nje priti.

Uvrstitev na razstavi, kakor tudi pospravljanje preskrbel bode razstavni odbor brez vsakih stroškov.

Oglašja se do 16. septembra t. l. ali naravnost pri razstavnem odboru ali pa po dotičnih kmetijskih podružnicah ter naj se porabi v to priloženi obrazec.

Za razstavo pošilja naj se najzadnje do 25. septembra t. l. v Krško.

Vstop v razstavo dovoljuje se samo proti vstopnicam po 10 krajc.

Razstavljavci so vstopnine prosti.

Razstavni odbor.

C. kr. kmetijska družba kranjska.

Seja glavnega odbora dné 3. avgusta 1884.

Seji predseduje gospod družbeni predsednik Karol baron Wurzbach, navzoči: gg. podpredsednik J. Fr. Seunig, tajnik Gustav Pirc, in odborniki: gg. Brus, Jerič, Robić, Souvan in Witschl.

Obravnavale so se sledeče stvari:

C. kr. deželna vlada pošlje družbi poročilo prošnji občin Novelaze v kočevskem okraji in Vinji vrh v črnomaljskem okraji o zadevi novih živinskih in letnih semnje. Glavni odbor se izreče proti uslišanji imenovanih prošnji.

Poročila tajnika o dovršenji knjige „Der Obstbaumzucht schädliche Insekten“, o čebelarski razstavi v Lescah, o nakazanih 100 gold. za čebelarsko in sadjarsko društvo v Jesenicah glavni odbor na znanje vzame.

Prošnji podkovskih učencev Janeza Novaka in Antona Firiča za podporo hoče odbor uslišati po dovršenih poizvedbah o njihovem premoženju.

Obravnava zaradi reorganizacije družbenega vrta se nadaljuje ter tajniku naroči izdelani gospodarski načrt potem autografije pomnožiti ter v konečno presojo vsim gg. odbornikom doposlati.

Vsled poziva c. kr. deželne vlade priporoča glavni odbor za ude stalne deželne komisije o zadevah trtne uši gg. Rih. Dolenca, vodjo vinarske šole na Slapu, in

dr. J. Mencingerja, advokata in posestnika na Krškem, eventuelno gosp. barona Gagerna, grajščaka v Mokricah.

Prošnja gosp. Fr. Brenceta iz Hraš za brezplačno prepuščenje enega bika iz državne subvencije se ne more uslišati. Njegovo prošnjo za ovce in podporo šolskega vrta v Lescah se mu pa naroči, še enkrat s potrebnimi prilogami predložiti oziroma potom okrajnega šolskega sveta družbi doposlati.

Na novo v družbo se sprejmejo gospodje: Maks Dekleva, Andrej Magajna in Fran Suša, vsi iz senožeške podružnice.

Reja prascev brez matere.

Za „Oesterr. Landw. Wochenblatt“ spisal Staudacher, vodja kmetijske šole.

Yorkshirska svinja zbolela je nenadoma tako hudo na vnetji pljuč, da so jo morali zaklati, čeravno je imela devet še le štirinajst dni starih sesajočih prešičkov. Za praseta nikdo ni hotel kaj ponuditi, ker so se dobivali ravno takrat 6—8 mesecev stari prešički jako ceno. Nazadnje prodalo se jih je 6 po 20 krajc. Troje praset poskušalo se je pa izrediti brez matere. To zgodilo se je tako-le: Prvi dan vlilo se jim je le nekaj žlic dobrega in gorkega kravjega mleka. Drugi dan skušali so prešički piti že sami mleko. Tretji dan povžili so 0.5 lit. z vodo zmešanega in kuhanega mleka; četrti dan uže 0.75 l., in tako naprej do osmega dneva. Od tega dneva primešalo se je mleku nekaj žlic juhe, skuhane iz fine pšenične moke in vode. Ta piča bila je vedno večja, tako, da so prešički po četrtem tednu dobivali vsak dan skupaj 3 litre posnetega mleka z juho, sestavljeno iz šest žlic pšenične moke in nekaj dobrozmečkanega, omajenega in kuhanega krompirja. Od sedaj dobivali so vedno manj mleka in mesto pšenične moke štev. 1. ono št. 2; zato se je pa pridevalo juhi do šestega tedna fine ovsene in koruzne (turšične) moke. Med temi prešiči bila sta dva merjasca in ena svinja. Prva dva rezali so po petem tednu, kar sta oba lahko prestala. — S šestimi tedni tehtali so se vsi trije prešiči. En merjasec in ena svinja tehtala sta po 10, drug merjasec 9.7 kilogr., vsi skupaj toraj uže 29.7 kilogr. Od tega časa do konca osmega tedna dobivali so vsak dan juho sestavljeno iz 450 gramov pšenične moke, 150 gr. na debelo semletega ječmena, 36 gr. na debelo semletega ovsa in 50 gr. na debelo semlete koruze, 500 gr. kuhanega krompirja, repe in zeljnega perja, 1 liter posnetega mleka, zmešanega s pol litrom vode. Vsakokrat pridjala se je piči mrvica sežgane in dobro semlete moke iz kosti in krede, in sicer od petega tedna naprej. Isto tako natrosilo se jim je od tega časa po vsakem napajanju nekaj praženih rženih in ječmenovih zrn v osnaženo korito. To se je pa zgodilo zato, da so se prešiči navadili vporabljeni zobe za tako pičo in da so se obvarovali driske. Skrbelo se je vedno z vso natančnostjo in pridnostjo na to, da so imeli vedno suho steljo, da so bili vedno čisto skopani in da so se obvarovali prehlajenja, toda ne da bi se pomehkužili.

Krmili so se prešiči v prvih dveh tednih od 5. ure zjutraj do 9. zvečer na vsaki dve uri, potem do konca četrtega tedna na vsake 2½ ure, in potem do konca osmega tedna na vsake tri ure vedno v istem času, z vedno ravno toliko pičo (ki je imela gorkote 36 do 38 gr. C.). Z osmimi tedni, v času tedaj, ko se praseta sploh matere odvadajo, tehtala so se zopet. Prvi tehtal je 12.5 kg. (poprej 9.7), tedaj za 2.8 več ko v prvo, drugi 15.5 kg. (poprej 10 kg.), tedaj za 5.5 kg.